

Değerli okuyucu, 1996 yılının Mart ayında yayın hayatına başlamış olan *Liberal Düşünce Dergisi*, elinizdeki bu 96. sayı ile 24. yılını doldurmuş olacak. Türkiye açısından uzun sayılabilecek bu süre içinde *Dergi*, ülkenin, insan hakları vizyonu bakımından tek yönlü entelektüel birikiminin çeşitlenmesine ve gelişmesine önemli katkılar sağladı.

Bazen insanlar fikirlerin zaman içinde doğrusal olarak geliştiğini; bu gelişen düşüncelerin pratik hayata yansıdığını, teori ve pratiğin birbirine paralel şekilde ilerlediğini düşünürler. Oysa bu bir yanılgıdır. Toplumlar, her açıdan iyi günler veya kötü günler yaşayabilir. Pratikte bu durum kaçınılmazdır, oysa teoride önemli olan, zor zamanlar geçtiğinde neler yapabileceğinize dair sağlam entelektüel sermayeye sahip olup olmadığımızdır. Bu açıdan pratikte kötü olan günler, teoride iyi günler olabilir.

Liberal Düşünce Dergisi, 24 yıllık geçmişiyile bu entelektüel sermayeyi biriktiriyor. Nitekim bu sermaye, geçmişte Türkiye demokrasisinin ve temel insan hakları perspektifinin gelişmesine önemli katkı sağladı. Bir liberalin entelektüel derinliği, farkında olmadan muhalifleriyle beraber melodisi bozuk bir şarkıyı tekrarlamayacak şekilde bir özgüven ve iyimserliğe sahip olmasıyla ortaya çıkar. *Liberal Düşünce*, bir dergiden daha fazlasıdır: Bir özgüven ve iyimserlik muhitidir, başarısı biraz da buradan gelir. Fikri özdeşliğin (identity) kurbanı olmak istemeyenler için en iyi muhit; fikri yekparelikten sıkılıp farklılık (difference) peşinde koşanlar için güvenli bir liman. Bakalım bu sefer limana kimler, hangi sermayelerle gelmişler?

İlk iki yazı, dünyanın ve Türkiye'nin sıcak gündemiyle ilgili. İlk yazı, "Kim Göç Etmek İstiyor? Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da Göç Eğilimleri" başlığı ile Yüksel Alper Ecevit ve Uğur Özdemir'e ait. İki yazar, Orta Doğu ve Kuzey Afrika (MENA) bölgesinde kalıcı etkiler bırakan göç sorununa odaklanmakta ve

göçün sebeplerini ampirik verilerle analiz etmektedir. İkinci yazı, son zamanlarda Türkiye’de ve dünyada çok tartışılan popülizm, otoriterleşme ve yabancı düşmanlığı ile ilgili. Hamit Emrah Beriş, bunların liberal demokrasinin bir açmazı olarak ileri sürülmesine itiraz ediyor ve aksine liberal demokrasinin bunlar için bir, hatta tek çare olabileceğini söylüyor.

Derginin üçüncü yazısı, iki yazarlı. Burak Özer ve Dilvin Özer, “Kemalist İdeoloji Bağlamında Kent-Taşra Kurgusu ve Kent Psikolojisi” başlıklı makalelerinde 18. Yüzyılda Osmanlı ile başlayan modernleşme hareketinin mekân dizaynıyla, kent planlamasıyla ilişkisini yapısöküme tabi tutarlar; Türkiye’de bu sürecin Kemalizmle aldığı biçimi ele alırlar.

Yahya İncetahtacı, “Ludwig von Mises’te Bir Eylem Ontolojisi Olarak Praksiyolojisi” başlıklı makalesiyle yeni, özgün ve anlamlı bir kavram ortaya koyuyor. İncetahtacı, Mises’in insan eyleminin tarihsel, olumsal ve irade sahibi bir kişiye ait olması ile bu eylemin biçimsel olması arasında yaptığı ayrımı, “eylem ontolojisi” olarak kavramsallaştırmaktadır. Mises’in eylemlere ait biçim ve içerik ayrımı, pratik bilimler açısından oldukça ufuk açıcudur.

Adem Levent, “Kurumsal İktisatçı Olarak Hayek: Kültürel Evrim, Kurallar ve Kurumlar” başlıklı makalesinde Hayek’in kurumsal iktisadının onun kültürel evrim teorisiyle ilişkisini ele almaktadır. Ayrıca bu makalede komüniteryenlerin klasik liberal düşünceye yönelttikleri atomistik bireycilik eleştirisinin ne kadar yersiz olduğu, kurumsal iktisat üzerinden tekrar güçlü şekilde ortaya koyulmaktadır.

Dergi’nin altıncı yazısı, Abdulkadir Pekel’e ait: “İnsan Haklarının Evrenselliği ve Kültürel Görecelik”. Pekel, yazısında insan haklarının evrensel olduğu düşüncesini çözümlenmeye tabi tutmakta ve bu içeriğin büyük oranda Batı Avrupa kültüründen çıkmış olduğunu ve yerel olarak üretilenin nasıl evrensel olarak kabul edilebileceğini sorgulamaktadır.

Yedinci ve sonuncu akademik makale Fatih Kırışık, Samed Kurban ve Abdulkadir Pekel’in ortak kaleminden çıkmış olan “Türkiye’de Basın Özgürlüğü-Devlet Güvenliği Ekseninde Yaşanan Tartışmalar ve Bir Model Önerisi” başlıklı çalışmadır. Bu makale, basın özgürlüğü ve devlet güvenliği perspektiflerinin birbirine zarar verdiğini hatırlatmakta ve bu durumu yeni bir yaklaşımla çözmeyi önermektedir.

Derginin son yazısı, 1-3 Kasım’da Kapadokya’da düzenlenen Liberal Düşünce Kongresi’nde Tanel Demirel’in yaptığı açılış konuşmasıdır.

Liberal Düşünce Dergisi, 2020 Mart sayısıylâ 25. yılına başlarken özellikle yazarları ilgilendiren bazı şekli değışiklikler yapacaktır. Bunlardan ilki, yazım ilkelerinde yapılacak değışikliklerdir. Yazarlar, bundan sonraki makalelerini *Dergi'nin* resmi ve TR DİZİN (Dergipark) sayfalarındaki güncellenmiş yazım kurallarına göre düzenlemelidir. Başka önemli bir değışiklik de zaten yazım kuralları içinde de görüleceği gibi gelecek sayıdan itibaren APA atıf sistemine geçilecek olmasıdır.

Dergi'nin bundan sonraki sayılarında, özgürlük fikriyatına katkı yapan yazıların önceliği saklı kalmak kaydıyla, dosya konusu belirlenecektir. Önümüzdeki sayının (Kış 2020, 97. sayı) teması *Ortadođu: Barış, Demokrasi ve Özgürlükler* şeklinde belirlenmiştir. Bu konudaki ayrıntıları ve alt başlıkları *Dergi'nin* resmî web sayfasında ve elinizdeki bu sayının son sayfasında bulabilirsiniz.

Tüm özgürlük dostlarına en içten saygı ve muhabbetle.

Hasan Yücel Başdemir
Editör